

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DUHOVI
PRESVETO TROJSTVO
TIJELOVO

34-68/17/154

SVIBANJ- LIPANJ

**Ned. 28. PEDESETNICA - DUHOVI-
DUHOVI**

German; Villm; Velimir

Pon. 29. Maksim; Ervin

Uto. 30. DAN DRŽAVNOSTI RH
Ivana Arška; Ferdinand; SrećkoSri. 31. Pohod BDM; M.B. Kam. Vrata;
Krunoslava

Čet. 1. Justin; Mladen; Teofil; Slobodan

Pet. 2. Marcelin i Petar; Eugen

Sub. 3. Karto Lwanga i drugovi; Olivija

Ned. 4. PRESVETO TROJSTVO
Kvirin Sisacki

Pon. 5. Bonifacije, Bono, Valerija,

Uto. 6. Norbert, Neda, Klaudije, Berta

Sri. 7. Antun de Fatatis, Robert,

Čet. 8. TIJELOVO
Fortuna, VilimPet. 9. Efrem, Diomed, Ranko,
Kolumban

Sub. Ivan Dominici, Biserka, Dijana,

Naslovnica: Salvador Dali, ***Tu es Petrus***,
Slika preuzeta s:<https://www.parkwestgallery.com>

mihael

14-15/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela
MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 14 - 15 (565-7);
Duhovi - Presveto trojstvo - Tijelovo,
28. svibnja - 4. lipnja 2023.

Kontakt:

vlč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan,
tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hrVinko Bakula, pomoćnik kapelana,
tel.: 22 715, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

SLUŽBA RIJEČI

PEDESETNICA - DUHOVI

ČITANJA

Primiti Duha Svetoga 4

HOMILIJA

Pedesetnica - Duhovi 8

KATEHEZA

Pedesetnica - Duhovi 10

PRESVETO TROJSTVO

ČITANJA

Bog je poslao Sina
da se svijet spasi po njemu 12

HOMILIJA

Otajstvo Trojedine ljubavi 16

KATEHEZA

Presveto Trojstvo i znamen križa 18

TIJELOVO

ČITANJA

Tijelo je moje jelo istinsko,
krv je moja piće istinsko 22

HOMILIJA

Sjećanje 26

KATEHEZA

Tijelovo -
dan najdragocjenije tajne naše vjere 28

KATEHEZA

Mali vjeronaučni leksikon 32

SPOMENDAN

Józef Innocenty Guz 33

IZ ŽIVOTA CRKVE

Svetište Predragocjene Krvi Kristove
u Ludbregu 34

NAŠI POKOJNI 36

The image shows the national flag of Croatia waving on a flagpole. The flag features three horizontal stripes of red, white, and blue, with the coat of arms of Croatia in the center. The flag is set against a clear blue sky and a dark, rocky hillside. The text is overlaid in the lower half of the image.

ČESTITAMO
30. SVIBNJA
DAN DRŽAVNOSTI
REPUBLIKE
HRVATSKE

Prvo čitanje: Dj 2, 1-11

Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti

Čitanje Djela apostolskih

Kad je napokon došao dan Pedesetnice, svi su bili zajedno na istome mjestu. I eto iznenada šuma s neba, kao kad se digne silan vjetar. Ispuni svu kuću u kojoj su bili. I pokažu im se kao neki ognjeni razdijeljeni jezici te siđe po jedan na svakoga od njih. Svi se napuniše Duha Svetoga i počеше govoriti drugim jezicima, kako im već Duh davaše zboriti.

A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. Pa kad nasta ona huka, strča se mnoštvo i smete jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći:

„Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? Parti, Međani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi - svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja.“

Riječ Gospodnja.

Služeći se riječima „šum“, „vjetar“, „ognjeni jezici“, Luka, pisac Djela apostolskih, opisao je silazak Duha Svetoga i njegovo djelovanje u apostolima i oko njih. Učinio je to zato što je Duh netjelesan i nevidljiv. Ispunjeni Duhom Svetim apostoli su dobili sposobnost izražavanja drugim jezicima tako da su ih stranci razumjeli kao da govore njihovim materinskim jezikom. Je li se Luka poslužio književnim načinom kako bi što dublje i učinkovitije izrazio djelovanje Duha Božjega? Neki su skloni tom mišljenju. Ali, ako je Luka bio tako genijalno domišljat, zar nije genijalniji od njega Duh Božji? Zašto njemu osporavati mogućnost tako čudesnog očitovanja i učinkovitosti? Čudo razumijevanja jezika je suvišno osporavati. Taj izvanredan događaj budi prisjećanje na jedan drugi suprotni biblijski događaj kad su ono ljudi u Babilonu htjeli pokazati svoju „bogovsku“ moć u gradnji kule do neba, ali su se ubrzo razišli, jer su im se, zbog oholosti, pomutili jezici, pa je nastalo nesporazumijevanje, razdor i razlaz. Silaskom i zahvatom Duha Božjega različiti ljudi se međusobno lako povezuju i razumiju. Dolaskom i primanjem Duha Božjega nastaje novi svijet, novi Božji narod - Crkva u kojoj bi stalno i posvuda trebao dolaziti do izražaja govor razumijevanja i prihvaćanja - govor ljubavi.

Otpjevni psalam: Ps 104, 1ab.24ac.29b-31.34

Pošalji Duha svojega, Gospodine, i obnovi lice zemlje!

Blagoslivljaj, dušo moja, Gospodina!
Gospodine, Bože moj, silno si velik!
Kako su brojna tvoja djela, Gospodine! Puna
je zemlja stvorenja tvojih.

*****

Ako dah im oduzmeš, ugibaju,
i opet se u prah vraćaju.
Pošalješ li dah svoj, opet nastaju,
i tako obnavljaš lice zemlje.

*****

Neka dovijeka traje slava Gospodnja:
nek se raduje Gospodin u djelima
svojim!
Bilo mu mило pjevanje moje!
Ja ću se radovati u Gospodinu.

*****

U ovoj misi kao i u dnevnoj misi Duhova, nailazimo na dio Psalma 104 u kojemu je izražena vjera biblijskih vjernika kako dar fizičkog i duhovnog života ovisi od Duha Božjega. Ovaj je psalam inače hvalidbeni himan Bogu Stvoritelju prirode i ljudi. Navedeni stihovi su igra riječi na temelju hebrejskog izraza ruah (gr. pneuma) koji znači duh, vjetar, dah. Sve živo ne nastaje samo od sebe, već dolazi u život dahom Svemogućega koji je sami život. Duh Božji svim živim bićima daje život.

Drugo čitanje: 1Kor 12, 3b-7, 12-13

U jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni.

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Nitko ne može reći: „Gospodin Isus“ osim u Duhu Svetom. Različiti su dari, a isti Duh; i različite službe, a isti Gospodin; i različita djelovanja, a isti Bog koji čini sve u svima. A svakomu se daje očitovanje Duha na korist.

Doista, kao što je tijelo jedno te ima mnogo udova, a svi udovi tijela iako mnogi, jedno su tijelo - tako i Krist. Ta u jednom Duhu svi smo u jedno tijelo kršteni bilo Židovi, bilo Grci, bilo robovi, bilo slobodni. I svi smo jednim Duhom napojeni.

Riječ Gospodnja

Apostol Pavao se poslužio alegorijom da bi zajednici vjernika u Korintu upozorio na jedinstvo Crkve unatoč različitim sposobnostima i službama koje dolaze do izražaja kroz vjernike koji su različiti po rasnom, narodnom i kulturnom podrijetlu. Poslužio se pojmom „tijela“ koje ima brojne različite udove koji svaki na svoj način pridonose opstojnosti i djelatnosti cjeline tijela. Onaj tko istinski vjeruje i srcem prihvaća uskrslog Isusa Krista, taj od njegova Duha prima odgovarajuće sposobnosti (karizme) kako bi mogao uspješno za njega svjedočiti. Darovane mnogovrsne sposobnosti treba stavljati u službu cjeline „tijela“ - Crkve kojoj je „glava“ Isus Krist. Za današnju nedjelju imamo samo kratak izvještaj inače o opširnom Pavlovom izlaganju o Duhu Svetom i njegovim darovima (karizmama). Darove možemo ujediniti u tri glavne skupine, a to su: darovi upravljanja, darovi naučavanja i darovi proricanja. Iz tih darova logično proizlaze službenici: apostoli, učitelji i proroci. Među njima ne bi smjelo biti rivalstva. Apostol jasno veli: „Svi smo mi jednim Duhom napojeni.“ Među vjernicima različitih naroda koji pripadaju jednoj Kristovoj Crkvi trebaju postojati određena pravila i propisi, ali jedinstvo nije moguće dugo održavati pomoću zakona, pritisaka i represija. Onaj tko stvara zajedništvo u međusobnom poštivanju i ljubavi, to je Duh Sveti.

Evandjelje: Iv 20, 19-23

Kao što mene posla Otac, i ja šaljem vas: Primate Duha Svetoga.

Čitanje svetoga Evandjelja po Ivanu

Uvečer onoga istog dana, prvog u tjednu, dok su učenici u strahu od Židova bili zatvorili vrata, dođe Isus, stane u sredinu i reče im:

- *Mir vama!*

To rekavši, pokaza im svoje ruke i bok. I obradovaše se učenici vidjevši Gospodina. Isus im stoga ponovno reče:

- *Mir vama! Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas.*

To rekavši, dahne u njih i kaže im:

- *Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.*

Riječ Gospodnja

Ivan evanđelist povezuje Isusovo uskrsnuće i osnaženje apostola njegovim Svetim Duhom. Zato se na današnji blagdan čita ulomak koji govori o ukazanju uskrslog Učitelja apostolima koji im tom prigodom daje i svoga Svetog Duha. Učenici su se silno obradovali vidjevši Isusa. On ih za ništa nije prekoravao, ništa im nije spočitavao, premda je za to imao razloga, budući da se je većina u njega razočarala zbog osude i smrti na križu. Uskrsli im je najprije zaželio mir ponovivši to dva puta. Proslavom i uskrsnućem u Isusu je dostignuta apsolutna punina Duha. Zato je On kao uskrsli u najvećoj mjeri posredovatelj Duha Svetoga. Isus je apostolima rekao: „Kao što mene posla Otac, i ja šaljem vas.“ To rekavši, dahne u njih i kaže im: „Primate Duha Svetoga. Kojima otpustite grijehe, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im.“ Time su apostoli poslani uspostavljati mir među ljudima i ljudi s Bogom. Božjeg mira ne može biti tamo gdje vlada zlo, grijeh. Zato su poslani naviještati Boga ljubavi koji oprašta onima koji to žele, uz uvjet da i oni opraštaju drugima. Budući da je „opraštati grijehe“ božanski veliko, onda to mogu činiti ljudi Duha. Crkva, kao zajednica svih onih koji vjerom i srcem prihvaćaju Uskrslog, primila je dar Duha da čini veličanstvena Božja djela opraštanja i spasenja.

Ivo Martinić, <https://www.glas-koncila.hr>

Duhovi

Kako danas govoriti o duhu i duhovnosti u vremenu kada je dugo svaka duhovnost nijekana, pa i ludorijom proglašavana? Ipak baš u ovome vremenu treba govoriti o duhu i duhovnosti, jer je čovjek sveden na jednodimenzionalnost i time oštećen. Zapravo, ne može biti sretan i potpun ako se ostavi na jednoj dimenziji - materijalnoj (tjelesnoj). Čovjek, ljudsko biće, nije stvar. On je osoba i njegovu osobnost karakterizira duhovnost - duh.

Duh je život koji daje materijalnosti - tjelesnost - životnost. Biblija obilježava početak života uz duh, Duha Božjega. Prije Božjeg Duha sve je bilo u kaosu i tami, a poslije u kozmosu (redu) i svijetlu. Čim je Duh 'zalebdjeo nad vodama' provreo je život u svemiru. I baš u dahu Duha Božjeg nastalo je istinsko životno stvaranje. Bog je postao prepoznatljiv po svome duhu, po Životu. Znači, stvaranje svemira, pa i stvaranje čovjeka vezano je uz Duh.

Duh je život svemu stvorenome. Duh prožima sve živo, a u čovjeku je uobličen u osobnost pa je stoga čovjek sličan Bogu. On je Božja slika i prilika. Ne svojom tjelesnom anatomijom nego svojim duhom. Po duhu je univerzalan, po duhu je osoba, po duhu ljubi, po duhu je brat i sestra, prijatelj, po duhu stvara obitelj, zajednicu, čovječanstvo. Duh je taj koji karakterizira čovjeka, koji daje čovjeku bezgraničnu vrijednost koja ga diferencira od svega stvorenoga.

Duh Božji je dar Božji čovjeku, kozmosu. Duh izvodi kaos u kozmos (nered u red). Duh Božji čini velikim sve Patrijarhe, sve Proroke. Duh je u vodi. Oni baš svojim duhom daju pečat svojem vremenu i cijeloj povijesti. Duh je uzdigao Proroke u navjestitelje i animatore čovječanstva. (Apostoli preporođeni Duhom više nisu u rukama nosili ploče zakona nego Duha u srcu). Uz Duh je vezan Isusov dolazak u svijet. Isus je utjelovljen po Duhu Božjem. U Isusu je on opipljiv i očima vidljiv. I kao što je važno utjelovljenje Duha Božjega u Isusu, a moglo bi se reći da je za nas osobno još važnije utjelovljenje Božjeg Duha u našim dušama, u našoj dubini (Eckhart).

Po tome mi postajemo slični Isusu, postajemo Božji u Bogu. Pa i Isus je trajno prisutan u svijetu po svojem duhu. On obećava svojim učenicima Duha. 'Bolje je za vas da odem, ako ne odem neću vam poslati svojega Duha'. A Duh je najvažniji, jer on stvara i preporuča. U Duhu Božjem, kojega treba osjetiti u svome srcu, prepoznaje se Boga kao Oca i Isusa kao utjelovljenje Ljubavi Bože. U Duhu prepoznajemo u Isusu Sina Božjega. Bez Duha je nemoguće spoznati Isusu, pa bi se moglo reći da je nemoguće prepoznati ni dugoga čovjeka kao čovjeka, kao prijatelja, kao brata, kao zajedničara. Duh čini čovjeka manje divljim. Dok u čovjeku ne 'proradi' Duh on je divlji, animalan.

Duh upitomljuje čovjeka. Što je čovjek produhovljeniji time je pitomiji i kulturniji. Kako zamisliti i doživjeti kulturu bez duha? Ne čudimo se da su materijalistički nazori

<https://svjetlo-vjere.com/>

bili rušitelji kulture. Što bi za njih značila kultura ako nije govor duha? Kako u sebi doživjeti Duha? On se nudi svim ljudima, on je u ljudima. Kako ga prepoznati? Prema velikim duhovnim učiteljima potrebno je osloboditi se stvari, svijeta, grijeha. Biti 'prazan' svijeta da bi nas mogao ispuniti duh. (Eckhart, Tauler). Dok je čovjek okupiran stvarima duh ne može progovoriti. Kad se čovjek oslobodi stvari, kad se razlikuje od stvari, tada u sebi doživljava duha i tada progovara drugim 'jezikom' i drugim 'jezicima'.

Čovjek koji je okupiran stvarima i jezik mu govori samo stvari, a čovjek pun duha (ljubavi) progovara ljubavlju. Zato se jezik duha razumije od svih ljudi. Ljudi svedeni na stvari postaju egoisti, dok ljudi duha su altruisti. Samo se ljudi u duhu i ljubavi mogu ujediniti i sprijateljiti. Duh sjedinjuje različite narode, rase, kulture. Bez duha samo se događa razdjeljenost i nerazumijevanje. Blagdan Duha Božjega za nas je skoro potresniji od Božića, jer se preko Duha Isusova očituje Isusovo djelo i Isusov život se utjelovljuje u nas. Svi smo pozvani da se oslobodimo svega onoga što nam smeta da u nama progovori Duh Božji.

Dok se to ne dogodi mi ne poznajemo ni Isusa ni Boga stvoritelja. 'Kad su dvojica ili trojica skupljena u moje ime (u mojoj ljubavi) ja sam s njima'. Bog je tamo gdje se ljudi susreću u ljubavi. Bez duha se ne može govoriti ni o bratstvu ni o istinskoj ljubavi. Zar cijela Isusova misija nije bila da čovjeka probudi u duhu? Time čovjek i biva čovjek. Zapravo, po duhu čovjek postaje preporođen. Nema drugog preporođenja ako se ne dogodi u Duhu.

Sigurno je on nepoznat onome tko u njemu nije probuđen, a isto tako onaj tko je u duhu probuđen taj je preporođen u svojem biću i bivstvu. U svojoj vjeri. Duh mu je najveći dokaz. Kao što ljubav sama sebe najjasnije pokazuje i dokazuje. Tako je i s duhom. Probuđen čovjek u Božjem duhu prepoznaje Boga i čovjeka. Božić se 'dogodio' u 'noći', a Duhovi se događaju u punini svijesti (na svjetlosti). U Utjelovljenju Bog postaje čovjek, a u Duhu čovjek postaje kao Bog, Božji. Plodovi su Duha: bratstvo, zajedništvo, ljubav...

Tamo gdje je Duh Božji tamo je ljubav i život. Tamo je čovjek osmišljen i smiren uza sve poteškoće.

<https://www.dominikanci.hr>

Pedesetnica - Duhovi

PEDESETNICA - DUHOVI (hebrejski: שבועות - tjedni, grčki πεντεκστή ημέρα- pedeseti dan, lat. **Pentecostes**), U Starome zavjetu i u židovstvu, drugi blagdan po važnosti u godini, slavi se sedam tjedana nakon Pashe kao svečanost završetka žetve i kao spomen na sklapanje Saveza na Sinaju i na Deset zapovijedi.

U kršćanstvu, **PEDESETNICA - DUHOVI** je svetkovina silaska Duha Svetoga na apostole i sve druge koji su 50. dan nakon Isusova uskrsnuća sa ženama i majkom Isusovom iščekivali dar Duha Svetoga u Dvorani posljednje večere.

U Hrvata se zato taj blagdan zove još i Duhovi. Riječ Duhovi nije plural od riječi duh, nego posvojni pridjev od imena Duh: Duhov dan, Duhovi dani.

Svetkovina se ranije slavila tri dana. Zato u nekim krajevima postoji naziv Trojaki.

Poslije Božića i Uskrsa treća velika kršćanska svetkovina. Pomična, jer se slavi u 50. dan poslije Uskrsa.

U tradiciji zapadne Crkve to je blagdan silaska Duha Svetoga i osnivanja Crkve, dok se u istočnim crkvama više naglašava trojstveno (trinitarno) očitovanje Duha Svetoga.

Opći religijski Leksikon, www.fsb.zrno.hr

Što znači kada Crkva ispovijeda: „Vjerujem u Duha Svetoga“?

Vjerovati u Duha Svetoga znači ispovijedati treću Osobu Presvetoga Trojstva, koja izlazi od Oca i Sina i „koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi“. Duh je „poslan u naša srca“ (Gal 4,6) da primimo nov život djece Božje.

Zašto su poslanje Sina i poslanje Duha nerazdvojivi?

U nerazdjeljivu Trojstvu Sin i Duh su različiti, ali nerazdvojivi. Od početka do svršetka vremena, kada Otac šalje Sina, šalje i svoga Duha koji nas u vjeri sjedinjuje s Kristom da kao posinci možemo Boga zvati „Oče“ (Rim 8,15). Duh je nevidljiv, ali mi ga poznamo po njegovu djelovanju kada nam objavljuje Riječ i kada djeluje u Crkvi.

Koji su nazivi Duha Svetoga?

„Duh Sveti“ je vlastito ime treće Osobe Presvetoga Trojstva. Isus ga naziva i: **Duh Paraklet** (Tješitelj, Odvjetnik) i **Duh Istine**. Novi ga zavjet još naziva: **Duh Kristov**, **Duh Gospodnji**, **Duh Božji**, **Duh slave**, **Duh obećanja**.

Kojim se simbolima prikazuje Duha Svetoga?

Brojni su njegovi simboli:

voda živa, koja izvire iz Kristova probodenog srca i poji krštenike;

pomazanje uljem, koje je sakramentalni znak potvrde;

oganj, koji preobražava ono što dohvati;

oblak, taman ili svijetao, u kojemu se očituje slava Božja;

polaganje ruku, kojim se podjeljuje Duha;

golubica, koja prigodom krštenja silazi na Krista i ostaje nad njim.

Što znači da je Duh „govorio po prorocima“?

Pod izrazom proroci podrazumijevaju se svi oni koje je Duh Sveti nadahnuo da govore u Božje ime. Starozavjetna proroštva Duh privodi ispunjenju u Kristu, čije otajstvo objavljuje u Novome zavjetu.

Što Duh Sveti ispunja u Ivanu Krstitelju?

Duh ispunja Ivana Krstitelja, posljednjega starozavjetnog proroka, koji je njegovim djelovanjem poslan da „pripremi Gospodinu narod spreman“ (Lk 1,17) i navijesti dolazak Krista, Sina Božjega: onoga, na koga je vidio kako Duh silazi i ostaje na njemu, koji „krsti Duhom“ (Iv 1,33).

Što je Duh učinio u Mariji?

Duh Sveti u Mariji ispunja očekivanja i pripravu Staroga zavjeta na Kristov dolazak. Na jedinstven je način ispunja milošću i njezino djevičanstvo čini plodnim kako bi rodila utjelovljenoga Božjeg Sina. Učinio ju je Majkom „čitavoga Krista“, tj. Isusa Glave i njegova tijela Crkve. Marija je među Dvanaesticom na dan Pedesetnice, kada Duh započinje „posljednja vremena“ očitovanjem Crkve.

Koji je odnos između Duha i Krista Isusa u njegovu zemaljskome poslanju?

Sin Božji je u svome čovječstvu već od Utjelovljenja pomazanjem Duha posvećeni Mesija, Pomazanik. On ga svojim poučavanjem objavljuje, ispunjavajući obećanje dano ocima i, dahnuvši u Apostole poslije svoga Uskrsnuća, predaje ga Crkvi koja se rađa.

Što se događa na dan Pedesetnice?

Pedeset dana nakon svoga Uskrsnuća, na Pedesetnicu, proslavljeni Isus Krist izobilno izlijeva Duha i očituje ga kao božansku Osobu tako da je Presveto Trojstvo potpuno objavljeno. Poslanje Krista i Duha postaje poslanje Crkve, poslano naviještati i širiti otajstvo trojstvenoga zajedništva.

„Vidjesmo istinsku svjetlost, primismo nebeskoga Duha, našosmo pravu vjeru: klanjamo se nedjeljivu Trojstvu jer ono nas je spasilo“ (bizantska liturgija, tropar večernje Duhova)

Što Duh čini u Crkvi?

Duh izgrađuje, oživljuje i posvećuje Crkvu: Duh Ljubavi krštenicima vraća grijehom izgublenu bogolikost i oživljuje ih u Kristu Životom samoga Presvetog Trojstva. Šalje ih da svjedoče Kristovu Istinu i ustrojava ih u njihovim raznolikim i povezanim službama da svi donose „plod Duha“ (Gal 5,22).

Što Krist i njegov Duh čine u srcu vjernika?

Po sakramentima Krist udovima svoga Tijela priopćuje svoga Svetoga Duha i Božju milost koja donosi plodove novoga života po Duhu. Naposljetku, Duh Sveti je Učitelj molitve.

Prvo čitanje: Izl 34, 4b-6.8-9

Gospodin! Gospodin! Bog milosrdan i milostiv!

Čitanje knjige Izlaska

U one dane: Mojsije rano jutrom ustane i popne se na Sinajsko brdo, uzevši u ruke dvije kamene ploče, kako mu je Gospodin naredio. Gospodin se spusti u liku oblaka, a on stade preda nj i zazva ime Gospodnje:

„Gospodin! Gospodin!“

Gospodin prođe ispred njega te se javi:

„Gospodin, Gospodin, Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću.“

Mojsije smjesta pade na zemlju i pokloni se. Onda reče:

„Gospodine moj! Ako sam stekao blagonaklonost u tvojim očima, onda, Gospodine, pođi s nama! Premda je narod tvrde šije, oprosti naše grijehе i naše opačine i primi nas za svoju baštinu!“

Riječ Gospodnja.

Prema pripovijedanju Knjige Izlaska, Izraelci su prekršili Savez izradom zlatnoga teleta dok je Mojsije bio na Sinaju. Mojsije tada spašava narod svojim zagovorom i pozivanjem na praotce, Abrahama, Izaka i Jakova, kojima je Bog obećao brojno potomstvo i zemlju u baštinu. Tako je Bog, zbog svojega obećanja, odlučio poštediti narod i s njime obnoviti Savez. Stoga je Mojsije, umjesto prethodno razbijenih ploča Saveza, izradio nove, te se s njima ponovno uputio na Sinaj da ondje susretne Boga. Ondje je Bog prisutan „u obliku oblaka“. Riječ je o uobičajenu zamišljanju Božje prisutnosti. Oblak je Božja slava koja je vodila narod kroz Crveno more i koja će ga voditi četrdeset godina kroz pustinju. To je ona ista Božja slava koja će kasnije nastaniti hram u Jeruzalemu i onaj isti oblak o kojem se govori u Djelima apostolskim kod Isusova uzašašća: „Kada to reče, bi uzdignut njima na očigled i oblak ga ote njihovim očima“. Mojsije pred tom Božjom slavom izriče „Ime“, ime koje mu je objavio sam Bog iz gorućega grma, ime koje označava upravo Božju prisutnost i stalnost. Bog mu sada odgovara objavljujući se kao „Bog milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću“. To je njegova narav. On je iz milosrđa i iz ljubavi izbavio svoj narod iz Egipta. Po svojoj milosti on oprašta prijestupe, a po vjernosti obećanjima danim praotcima, ne može napustiti svoj narod. Zato je i Mojsijeva molitva puna pouzdanja. Ona zapravo proizlazi iz Božje samoobjave iz koje je jasno da Bog oprašta grijehе i opačine, te i one koji su jednostrano raskinuli Savez ponovno prima za svoju baštinu. Temeljna je Mojsijeva molba sadržana u riječima: „Onda, o Gospode, pođi s nama!“ Čovjekova je potreba da Bog bude uz njega na svim njegovim putovima i u svim životnim situacijama.

Otpjevni psalam: Dn 3, 52-56

Hvaljen i slavljen dovijeka!

Blagoslovljen budi, Gospodine,
Bože otaca naših!

*****

Blagoslovljen budi
u domu svete slave svoje!

*****

Blagoslovljen budi
na prijestolju kraljevstva svoga!

*****

Blagoslovljen, ti što istražuješ bezdane
i sjediš nad kerubima!

*****

Blagoslovljen budi
na svodu nebeskom!

*****

Tekst koji liturgija predlaže kao otpjevni psalam početak je „Pjesme trojice mladića u peći“ iz Knjige proroka Daniela. Upotrijebljeni rječnik poziva se na Božju slavu „u njegovom svetom hramu“, u kojemu se može prepoznati nebo i zemlja. Pjesma također priziva slike proroka Izaije (usp. Iz 6,1) ili one iz Knjige Izlaska koje govore o svetišću.

Drugo čitanje: 2Kor 13, 11-13

Milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga!

Čitanje Druge poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo, radujte se, usavršujte se, tješite se, složni budite, mir njegujte i Bog ljubavi i mira bit će s vama. Pozdravite jedni druge svetim cjelovom. Pozdravljaju vas svi sveti. Milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!

Riječ Gospodnja

Apostol Pavao zaključuje Drugu poslanicu Korinćanima trojstvenim pozdravom: „Milost Gospodina Isusa Krista, ljubav Boga i zajedništvo Duha Svetoga sa svima vama!“ Taj se pozdrav razlikuje od uobičajenih pozdrava kojima su završavala pisma toga doba. Pretpostavlja se da je njegovo izvorište u prvom kršćanskom bogoslužju. Uz svaku božansku osobu navedena je i imenica koja je s njom u osobitoj vezi. Uz Isusa Krista navedena je milost (grč. *haris*) koja se očitovala kao dar „po otkupljenju u Kristu Isusu.“ Čovjek živi od te milost koja je suprotnost grijehu, smrti i svakomu ropstvu. Po milosti je nastala i Crkva kao zajedništvo izabranih. Uz Boga Otca navedena je ljubav (grč. *agape*). On se sâm u Knjizi Izlaska objavljuje kao ljubav i vjernost i to je počelo svega njegova djelovanja. Bog je Bog ljubavi i mira koji je uz svoje vjernike. Vjernici, imajući tu ljubav, prestaju biti sluge grijeha, oholosti i zavisti, a postaju sluge jedni drugima. Uz Duha Svetoga spominje se zajedništvo (grč. *koinonia*). To je ponajprije zajedništvo s Isusom Kristom u koje Bog poziva čovjeka, a ono se osobito očituje u zajedništvu tijela i krvi Kristove, to jest u euharistiji. To je potom i zajedništvo koje postoji među samim vjernicima, a osobito se očituje u velikodušnom davanju i brizi jednih za druge. Tako se bitne značajke Trojstva preslikavaju i na zajednicu vjernika. Zbog toga ta zajednica i može živjeti u radosti i međusobnom usavršavanju i tješnju, u slozi i miru. Sveti cjelov znak je sloge koja izvire iz Presvetoga Trojstva i hrani zajednicu Crkve.

Evandjelje: Iv 3, 16-18

Bog je poslao Sina da se svijet spasi po njemu.

Čitanje svetoga Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme reče Isus Nikodemu:

„Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni. Ta Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu. Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se; a tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jedinorođenoga Sina Božjega.“

Riječ Gospodnja

Odlomak iz Evandjelja po Ivanu preuzet je iz Isusova noćnoga razgovora s Nikodemom, u kojem Isus ističe da se valja nanovo roditi odozgor želi li se vidjeti kraljevstvo Božje. To novo rođenje događa se snagom Božje ljubavi: „Uistinu, Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da ni jedan koji u njega vjeruje ne propadne, nego da ima život vječni.“ Tako je u Bogu sjedinjena ljubav i žrtva, a plod je život vječni. Svijet toga Sina nije upoznao, nije ga primio, kao što to kaže Proslov Evandjelja. Pa ipak, ljubav nagoni Boga da za svijet dade Sina. Tako on odlučuje ne suditi svijetu, nego mu ponuditi spasenje. Jedini je uvjet vjera: „Tko vjeruje u njega, ne osuđuje se“. To su oni koji su nanovo rođeni odozgor, „koji su rođeni ne od krvi, ni od volje tjelesne, ni od volje muževlje, nego – od Boga.“ Njima je Sin dao moć „da postanu djeca Božja“, jer „vjeruju u njegovo ime“. I današnji odlomak spominje „ime“, jer kaže: „Tko ne vjeruje, već je osuđen što nije vjerovao u ime jedinorođenoga Sina Božjega.“ „Ime“ označava osobu Sina, pa se svaki čovjek određuje u odnosu na Isusa Krista. U tom svojem osobnom odnosu sa Sinom Božjim, čovjek određuje svoj odnos s Otcem, a time i samu svoju sudbinu. Spasenje čovjekovo bitno ovisi o vjeri u Isusa Krista kao očitovanje Božje ljubavi i brige za svijet i za spasenje svega čovječanstva. „Bog je ljubav i tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje i Bog u njemu“, ponavlja Prva Ivanova poslanica. Takva pouzdana ljubav briše svaki strah i tjeskobu, jer se uzda u ljubav Božju. Iz uzajamne ljubavi Boga i čovjeka proizlazi i međusobna ljubav ljudi. Bog koji je ljubav, počelo je na kojem se izgrađuje novi i bolji svijet ispunjen ljubavlju.

Fra Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr>

Otajstvo Trojedine Ljubavi

Svaki dan se križamo i svaki ozbiljan posao započinjemo: u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Pri tom i ne mislimo da izgovaramo najveću tajnu naše vjere: jedan Bog, a tri osobe. Danas slavimo upravo to otajstvo, slavimo svetkovinu Presvetoga Trojstva. Jedan Bog, a tri božanske osobe. Kako to razumjeti?

Naravno da kao ljudi ne možemo razumjeti ovo veliko otajstvo naše vjere. Već prvi kršćani imali su problem prihvaćanja vjere da je Bog jedan u trima osobama. Tek će prvi crkveni koncili nakon dugih rasprava doći do zajedničkog stava i članka vjere u Presveto Trojstvo, da je jedan Bog, a tri božanske osobe: Otac, Sin i Duh Sveti. Puno su knjiga o Bogu napisali kršćanski teolozi kroz povijest Crkve, ali i pored toga ostaje nam jedna velika tajna. I danas imamo napretek knjiga o Presvetom Trojstvu jer je to jedna neiscrpna tema, jedna tajna koju čovjek jednostavno ne može u potpunosti razumjeti, a zanima ga.

Nedavno mi je upala u ruke jedna podeblja knjiga s naslovom „Bog s upitnikom“, u kojoj 135 ljudi - književnici, teolozi, prirodoslovci, novinari, političari, kulturnjaci i mnogi drugi - iznose svoja poimanja Boga u našem životu, odnosno u našem modernom društvu. Hvala Bogu da ozbiljne ljude naših dana zaokuplja pitanje Boga. Vjerujem da nema čovjeka koji se nije pozabavio tim pitanjem pa bio on učen

ili ne. Ipak je to pitanje svih pitanja. Svaki je govor o Bogu samo jedan ljudski pokušaj. Od pokušaja dalje ne ide. I svaki put kada upotrijebimo našu ljudsku logiku, naše promišljanje i govor o Bogu, moramo priznati da ne znamo kako dalje. Zato mnogi pa i Crkva i teolozi kao i oni koji se inače bave pitanjem Boga, govore u slikama.

Međutim i slike su nesavršene. One mogu izazvati nekad baš ono što nismo htjeli. U to ćemo se uvjeriti ako posegnemo za riječima Onoga koji nam je i objavio Boga, za riječima Isusa Krista. Jer i njegove riječi o Bogu bile su na ovom svijetu samo ljudske riječi, ljudski pojmovi govora o Bogu, pa je zato nailazio na nerazumijevanje i na odbijanje. Dosta je spomenuti njegov govor o Bogu za kojega kaže da mu je Bog Otac, čemu su se pismoznanci žestoko suprotstavili govoreći da huli jer se naziva Sinom Božjim.

Dakle, riječi ostaju uvijek samo riječi, a slike ostaju slike. Stoga nam preostaje ono najvažnije, a to je iskustvo Boga, doživljaj Boga. Bog je ipak drukčiji za onoga tko ga doživi, iskusi.

Sigurno da je od svih ljudi najintimnije i najdublje iskustvo imao i ima, ne samo kao pravi Bog, nego i kao pravi čovjek, Isus Krist. Njegovo iskustvo Boga je ljubav. Čista i nesebična uzajamna ljubav. Iz te čiste ljubavi mogao je govoriti: ja i Otac smo jedno; tko vidi mene vidi i Oca; Branitelj - Duh Sveti kojeg će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i dozivati vam u pamet sve što vam ja rekoh.

Salvador Dalí, **Viđenje raja**, <https://www.invaluable.com>

Vjerujem da je sveti Ivan, evanđelist i apostol, živeći duge tri godine s Isusom, slušajući njegove riječi, njegove propovijedi, gledajući čudesa koja je Isus činio radi čovjeka, iskusivši Isusovu muku, smrt i ukazanja nakon uskrснуća, došao do spoznaje da Bog može biti samo ljubav. Bog je ljubav, piše Ivan. Sigurno najbolja ljudska definicija Boga. A ljubav nikada nije sama. Ona ne živi samo za sebe nego za drugoga. Bog, dakle živi u tom „trokutu ljubavi“ Otac, Sin i Duh Sveti. Bog je uvijek „na Ti“. Ljubav je veza, predanje - primanje, žrtva. Ljubav je život. Bog je život ljubavi. Samo iz perspektive ljubavi možemo razumjeti ispovijest naše vjere koju molimo, ili nažalost samo izgovaramo, svake nedjelje govoreći: „Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga... I u jednog Gospodina Isusa Krista... I u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca; koji izlazi od Oca i Sina...“

Svjesni svoje rastresenosti, evo, već danas možemo pokušati s više razumijevanja i promišljanja moliti Vjerovanje koje nam prikazuje Boga kao

uzajamnu ljubav Oca, Sina i Duha Svetoga. Ljubav Trojedinoga Boga prema svemu svijetu, vidljivom i nevidljivom, posebno prema nama ljudima vidljiva je u našem životu. Apostolsko Vjerovanje sadrži sve ono što kao vjernici - kršćani - katolici priznajemo i ispovijedamo. U njemu je sadržana sva teologija Crkve, sve ono što vjerujemo. A vjerujemo da je Bog ljubav u sebi i po sebi, da ljubi svakog čovjeka i da mi kao ljudi trebamo samo odgovoriti na ovu beskrajnu Božju ljubav, jer ako smo stvoreni na sliku i priliku Božju onda baštinimo i dio njegove ljubavi. A ljubav je tek onda ljubav kada se očituje u konkretnom, mom i tvom životu i to svaki dan. Slika Boga koji je ljubav može se očitovati u svakoj našoj obitelji ako želimo. I obitelj je „trokut ljubavi.“ Isus kaže: „Ljubite jedan drugoga kao što sam ja vas ljubio.“

Upitajmo se: Je li vidljiv „trokut uzajamne ljubavi“ - ljubavi Oca, Sina i Duha Svetoga u životu moje obitelji? Koliko ja pridonosim da svijet osjeti i upozna Boga kao Ljubav i iskusi Božju ljubav? Koliko ja živim „trokut ljubavi“ - Bog, drugi i ja?

Presveto Trojstvo i znamen križa

U ime Oca i Sina i Duha Svetoga

Kada otvorimo bilo koji molitvenik, prva molitva na koju ćemo naići jest molitva U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Obično uz ovu kratku molitvu/rečenicu stoji i napomena kako trebamo učiniti znamen križa. *Ah, tko to ne zna! Mislim zašto to uopće pisati i zašto to uopće spominjati? To je i onako opće poznata stvar.* Često činimo znak križa iz običaja i izgovaramo riječi *U ime Oca i Sina i Duha Svetoga* s određenom površnošću koja bi se mogla protumačiti i kao površnost srca, ali koja otkriva i to da smo zaboravili značenje koje izražava taj trag ruke našim tijelom. Puno je takvih situacija, simbola, gesta i molitava u našoj Katoličkoj crkvi, koji kao da su izgubili na svojoj vrijednosti, njihova poruka više nije tako snažna, molitve kao da su izgubile svježinu, kao da su se "potrošile". Potrebno je krenuti ispočetka, potrebno se ponovno upoznati s temeljnim molitvama i osnovama vjere, ponovno si posvijestiti važnost molitvenih obrazaca i učiniti da one odjekuju kako u našim srcima tako i u našim životima i životima naših bližnjih. Odzvanja mi onaj

poziv Franje Asiškoga: *"Počnimo braćo, iznova, jer do sada nismo učinili ništa ili smo napravili jako malo."*

Potreba za novom evangelizacijom, više je nego očita, pozivi pape Benedikta XVI., i njegova predšasnika, svetoga Ivana Pavla II., i više su nego očiti. Kršćanstvo, htjeli mi to priznati ili ne, nalazi se na respiratoru i potrebna mu je hitna reanimacija. Najbolji način je posvijestiti si važnost osnovnih istina katoličke vjere. Temelji su nam jako važni. Kada se gradi kuća, počinje se od temelja, što planiramo kuću većom, moramo napraviti dublje temelje. Temelji predstavljaju sigurnost, čvrstinu, jakost. Želimo tako da i temelji naše vjere budu čvrsti i ugrađeni na pravoj stijeni, kako bi odoljeli svakodnevnim životnim olujama i nevoljama, jer građevina koju gradimo je Hram Duha Svetoga.

Pogled u povijest

Znamenovanje znakom križa je simbolička gesta, koju izražavaju pripadnici kršćanskih crkava za blagoslivljanje i kao čin vjere i iskazivanje pripadnosti kršćanstvu. Znamenovanje križem predstavlja svojevršno detekcijsko sredstvo kojim se može odrediti tko je kršćanin, a tko nije. U tome se znaku prepoznaje

Marijan Gajšak, *Presveto Trojstvo*, <https://hkm.hr>

neposredan odnos s Raspetim. Učimo ga od prvih vjerničkih, kršćeničkih koraka i njime je obilježen cijeli naš život.

Znamen križa povezan je sa simbolikom križa i svoje utemeljenje nalazi u starim tekstovima na tragu hebrejskoga posljednjeg slova *tau*, koje označava Boga kao posljednje savršenstvo.

Povijest križanja seže do vremena Tertulijana, ranocrkvenog oca koji je živio između 160. i 220. godine. Tertulijan je napisao: *"Na svim našim putovanjima i kretanjima, na svakom našem ulasku i izlasku, prilikom obuvanja, kupanja, za stolom, pri paljenju svijeća, lijeganju, sjedanju, u svakome poslu koji nas zaokuplja, radimo znak križa na našem čelu."* To je definitivno najraniji pisani spomen o znamenovanju znakom križa koji se susreće u crkvenoj tradiciji.

Izvorno se palcem ili nekim drugim prstom radio križ na čelu. Premda je teško točno reći kada je došlo do promjene od pravljenja maloga znaka križa na čelu do suvremene prakse pravljenja većega križa od čela do prsa i od ramena do ramena, poznato nam je da se ta promjena dogodila prije jedanaestoga stoljeća, kada Knjiga molitve Kralja Henrika daje uputu da *"se četiri dijela tijela označi znakom svetoga*

križa".

Sedam stoljeća su se kršćani križali samo s jednim prstom, a kod naših istočnih susjeda, u Srbiji, taj običaj ostao je očuvan sve do petnaestog stoljeća. Mnogi vide u načinu križanja jednim prstom simboliku ispovijedanja vjere u jednoga Boga.

Tijekom 6. stoljeća uveden je običaj znamenovanja s dva zatvorena prsta (palac i kažiprst), a od 8. stoljeća počinju se kršćani križati i s kažiprstom i srednjakom. Znak križa, u oba slučaja, pravili su na čelu i prsima. Time su htjeli naglasiti svoju vjeru u dvije naravi Isusa Krista: božansku i ljudsku. Takav način znamenovanja pojavljuje se kao prosvjed krivovjerju (monofizitizam), koje je Isusa gledalo samo kao Boga i nije mu htjelo priznati da je bio i pravi čovjek. Ovakav način križanja raširio se prije svega među Grcima.

Znamenovanje s tri prsta

Znamenovanje s tri prsta prihvaćeno je na Zapadu polovinom 9. stoljeća, a proširio se posvuda do 12. stoljeća. Znamen križa čini se s tri otvorena prsta (palac, kažiprst, srednjak) i s dva zatvorena prsta, kako bi se simbolički označile dvije naravi i Trojstvo ili pak sveti trinomij (IXS = Isus Krist Spasitelj).

Znak križa time postaje sažetak kršćanske vjere: Bog Otac nas ljubi i spašava po svome Sinu i daje nam Duha Svetoga. Pravoslavci i istočni katolici još se i danas križaju na taj način. Povijest pokazuje da su se i rimokatolici na Zapadu sve do 13. stoljeća tako križali. Stoga je vrlo neukusno dijeliti kršćane prema načinu na koji čine znamen križa. Križanje s tri prsta svakome govori ovo: tko se tako križa, vjeruje da je jedan Bog u tri božanske osobe, a Isus je pravi Bog i pravi čovjek. Mnogima je sasvim nepoznato da su i na zapadu pape kao npr. Leon IV. (+855.) i Inocent III. (+1216.) učili da se znak križa čini s tri prsta od čela prema prsima i od desnog prema lijevom ramenu.

Znamenovanje cijelom šakom

Veliki znak križa u zapadnom kršćanstvu, čini se desnom rukom. Dotiče se prvo čelo pa prsni koš, lijevo i na kraju desno rame. Koristi se svih pet prstiju, koji simboliziraju pet Isusovih rana (dvije rane kroz ruke prilikom razapinjanja, dvije kroz probodene noge i proboden bok kopljem). Ovakav oblik, kojim se i danas najčešće koristimo, službeno je ušao u zapadnu rimsku liturgiju tek u 16. stoljeću.

Znamenovanje čela

Postoji poseban oblik znamenovanja znakom križa prije navještaja Evanđelja. Tada vjernici palcem desne ruke načine znak križa na svom čelu, usnama i prsima,

što simbolički znači: *"Neka mi Kristove riječi budu u mislima, na usnama i u srcu."* Na ovaj se način izričito priziva Presveto Trojstvo, ali se izražava naša spremnost i želja da Bog posveti um, govor i osjećaje, dakle sve naše misli, riječi, nakane i djelovanje. To je spremnost koja govori da je čovjek, označen križem, spreman nastupati uzdignuta čela, govoriti i ispovijedati ustima te srcem čuvati ono što je sadržano u Kristovoj objavi. Izvorno je značenje, ove geste, bila zaštita i pomoć u ispravnu susretu sa svetom Riječju.

Znamenovanje znakom križa kao blagoslov

Znamen križa najuočljiviji je kao blagoslov ili posveta stvari i osoba kojim se one dovode u posebnu vezu s Bogom (kažemo: posvećuju se). Vlastita blagoslovna gesta bila je polaganje ili podizanje ruku. Vrlo brzo se uz sve blagoslovne molitve veže znamen križa. Stari je običaj bio da se ne blagoslivlja rukom već malim blagoslovnim križem (danas je sačuvan u crkvama na Istoku).

Zašto biskup blagoslivlja trostrukim križem?

Osim već spomenutoga simboličkog značenja broja tri, trostruki križ (jedan u sredini, zatim lijevo i desno) ima svoj razlog u činjenici da biskup redovito blagoslivlja velik broj vjernika.

Znamen križa - ispovijest vjere

Izgovarajući riječi molitve *U ime Oca i Sina i Duha Svetoga* i znajući se pri tome znakom križa, mi ispovijedamo svoju vjeru, i to vjeru u Presveto Trojstvo, vjeru u Trojedinoga Boga. To je najkraća, ali i najsadržajnija molitva.

U Mt 28, 19 nalazimo Isusovu zapovijed: *Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga*. Od jednostavne molitve i znamenovanja križem mi dolazimo do najkompliciranije teološke teme, o Presvetom Trojstvu. Ovu istinu pokušavali su produbiti najveći teološki umovi koji su ostavili duboka teološka djela, ali sve je to neznatno jer ljudski, stvoreni razum, ne može proniknuti taj misterij. Tajna je nedokučiva. To je tajna Boga u sebi samome. U Presvetom Trojstvu nalazi se izvor svih drugih vjerskih otajstava, to je najtemeljniji i najbitniji nauk od svih vjerskih istina. Vjera u Presveto Trojstvo je naš raspoznavni znak, pečat istinitosti naše vjere. Tko ne vjeruje u ovu tajnu, nije kršćanin.

Postavlja se i praktično pitanje kako si predočiti Presveto Trojstvo, kako nešto može biti jedno, a istovremeno govorimo o Bogu Ocu, Bogu Sinu i Bogu Duhu Svetome. Kažemo: Jedan Bog, a ima ih trojica. Pokušat ću se poslužiti jednom slikom. Zamislimo svi jedno obično stablo, ono što vidimo jest upravo to stablo, ono što ne vidimo jesu korijenje i plodovi. Usudujem se reći, slično je i s Presvetim

Trojstvom, Bog Otac bi bio korijenje, Bog Sin stablo, a Bog Duh Sveti plodovi. U ovoj slici, možemo si praktično predočiti jedinstvo u trojstvu. Jer stablo koje čini jednu cjelinu, sastoji se od više dijelova, ali dijelovi ne znače ništa sami za sebe. Slaba je to slika, ali nam može poslužiti kao putokaz za razumijevanje.

Najkraća molitva

Znamen križa najkraća je kršćanska molitva, ali i najteža, to je sažetak vjere koji bismo trebali pretočiti u svoj život. Svoj život kao kršćani započeli smo krštenjem u kojem smo uronjeni u Krista i opečaćeni znamenom križa. Taj je križ postao srce koje kuca u našem životu, osjetljivost i tankoćutnost koja nadahnjuje naš izbor i odluke, um kojim spoznajemo zbilju, snaga koja nam dopušta graditi međusobne odnose na vjerodostojan način.

Od "običnog znaka" križa i molitve *U ime Oca i Sina i Duha Svetoga*, došli smo do najvećih tajni kršćanske vjere, došli smo do temelja. Križ je čovjek zahvaćen kršćanstvom, znak i spomen novoga svijeta. Zato sljedeći put, kada se budemo znamenovali znakom križa, imajmo na pameti da to nije običan znak, ni obično znamenovanje, već da je to poziv na početak pravoga života, našega uzdignuća prema punini slave i pobožanstvenjenja.

Prvo čitanje: Pnz 8, 2-3.14b-16a

Hranio te manom za koju nisi znao ni ti ni tvoji oci.

Čitanje Knjige Ponovljenog zakona

Mojsije reče narodu:

„Sjećaj se svega puta kojim te Gospodin, Bog tvoj, vodio po pustinji ovih četrdeset godina da te ponizi i iskuša i dozna što ti je u srcu: hoćeš li držati zapovijedi njegove ili nećeš. Ponizivao te i glađu morio, a onda te hranio manom, za koju nisi znao ni ti ni tvoji oci, da ti pokaže kako čovjek ne živi samo o kruhu nego da čovjek živi o svakoj riječi što izlazi iz usta Gospodnjih.

Nemoj zaboraviti Gospodina, Boga svoga, koji te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva; koji te proveo kroz onu veliku i strašnu pustinju, kroz zemlju plamenih zmija i štipavaca, suhim i bezvodnim krajem; koji ti je izveo vodu iz stijene tvrde kao kremen; koji te u pustinji hranio manom, nepoznatom tvojim ocima.“

Riječ Gospodnja.

Ponovljeni zakon sadrži Mojsijeve govore s propisima o štovanju jednog Boga, povezanosti Židova u jedan saveznički narod i bogoštovlju u jednom središnjem svetištu tog naroda. Iz govora se vidi povijesni razmak između Mojsija, koji je živio oko 1250. pr. Kr., i književne formulacije ovih zakonskih odredaba, jer se između redaka naslućuje da su Židovi već u obećanoj zemlji, doživjeli mnoge nacionalne nesreće zato što nisu obdržavali Božje zapovijedi i spremni su se vratiti prihvaćenim obvezama Saveza s Bogom i međusobno.

Ovaj odlomak dio je drugog Mojsijeva govora u kojem na temelju primjera iz prošlosti Izraelci bivaju potaknuti na vršenje Božjih zapovijedi. Sjećajući se Božjih zahvata u vremenu prolaza kroz pustinju, Izraelci su trebali izbjegavati pogansko praznovjerje i poganski nemoral u zemlji obećanja, a poganski su običaji bili to zavodljiviji što su starosjedioci kao narod bili razvijeniji od doseljenih Izraelaca, osobito Filistejci. "Sjećaj se svoga puta". Glavni spomen na put iz ropstva u slobodu bila je Pasha. Izraelci su se tako sjećali izbavljenja da su u trenutku slavljenja tog blagdana blagoslivljali Boga za tadašnji dar slobode i saveza. Zato ovo "sjećanje" znači uprisutnjivanje, novo posvješćenje plodova Božje intervencije. Na putu kroz pustinju Izraelci su bili "kušani", tj. doživjeli su i zbornu prihvatili svoju ovisnost o Bogu.

Kroz četrdeset godina hoda pustinjom i područjem tuđih naroda Izraelci nisu sijali ni želi. Hranili su se manom i prigodnim plodovima prirode. To su doživljavali kao posebni znak Božje brige. Time je Bog pokazao "da čovjek ne živi samo o kruhu, nego da čovjek živi o svakoj riječi što izlazi iz usta Gospodnjih". Jedan od problema putovanja bila je i voda za ljude i stoku. U današnjem odlomku vjernici se sjećaju da je Bog putnicima davao ne samo hranu nego i da je "izvodio vodu iz stijene tvrde kao i kremen". Priznajući da ih je Bog hranio i po pio u dugom kriznome razdoblju njihove povijesti, Izraelci su kao narod prihvaćali ovisnost o Bogu. Materijalna hrana i piće bili su im znak duhovne hrane, koja je riječ Božja.

Ovo čitanje u našoj današnjoj misi podsjeća nas da smo kao zajednica krštenih putujući narod Božji, ovisan o materijalnoj i duhovnoj hrani kojom nas Bog hrani. Euharistija sa stolom riječi Božje i svete pričesti obilni je stol koji Gospodin pred nas prostire.

Otpjevni psalam: Ps 147, 12-15.19-20

Slavi, Jeruzaleme, Gospodina.

Slavi Gospodina, Jeruzaleme,
hvali Boga svoga, Sione!
On učvrsti zasune vrata tvojih,
blagoslovi u tebi tvoje sinove.

*****

On dade mir granicama tvojim,
pšenicom te hrani najboljom.
Besjedu svoju šalje na zemlju,
brzo trči riječ njegova.

*****

Riječ svoju on objavi Jakovu,
odluke svoje i zakone Izraelu.
Ne učini tako nijednom narodu:
nijednom naredbe svoje ne objavi!

*****

Psalam potječe vjerojatno iz vremena poslije izgnanstva te predstavlja poziv Jeruzalemu (gdje je Sion upotrijebljen kao sinonim) na hvalu i slavu Bogu. U obnovljenom Jeruzalemu narod je blagoslovljen te mu Bog preko proroka šalje svoju riječ koja se brzo širi. Njegova je riječ stvoriteljska, po njoj se događaju sve prirodne promjene, ali je ujedno i riječ koja je kroz povijest ohrabivala narod. Stoga i kaže: „Ne učini tako nijednom narodu...“. Izrael je poseban u Božjem odabiru, čime postaje Božji znak među narodima.

Drugo čitanje: 1Kor 10, 16-17

Jedan kruh, jedno smo tijelo mi mnogi.

Čitanje Prve poslanice svetoga Pavla apostola Korinćanima

Braćo!

Čaša blagoslovna koju blagoslivljamo nije li zajedništvo krvi Kristove?

Kruh koji lomimo nije li zajedništvo tijela Kristova?

Budući da je jedan kruh, jedno smo tijelo mi mnogi; ta svi smo dionici jednoga kruha.

Riječ Gospodnja

Ovaj odlomak dio je odsjeka u kojem Pavao odgovara krštenim Korinćanima na pitanja o kupovanju mesa žrtvovana idolima i sudjelovanju na kulturnim gozabama u čast idolima. U Korintu Pavlova vremena mnogi pogani žrtvovali su goveda i ovce na čast poganskim božanstvima a onda meso od žrtvovanih životinja prodavali na tržnici. Takvo meso kršćani su smjeli nabavljati i blagovati. Međutim neki kršćani dobivali su od svojih poganskih rođaka poziv na obiteljske žrtvene gozbe. Na to je Apostol odgovorio negativno, jer se u Korintu onog vremena vjerovalo da gozba u čast božanstva povezuje sve sudionike s dotičnim božanstvom: "Pogani vrazima žrtvuju, ne Bogu. A neću da budete zajedničari vražji. Ne možete piti čašu Gospodnju i čašu vražju" (1 Kor 10, 20-21).

U tom kontekstu Apostol podsjeća povijesne naslovnike i nas danas da kršćani imaju svoju svetu gozbu na kojoj se povezuju s Gospodinom Isusom i međusobno. Na toj gozbi ovlašteni predvoditelj "blagoslivlje čašu blagoslovnu" i "lomi kruh" koji daje udio u zajedništvu tijela Kristova. Ovo su izrazi iz obreda pashalne gozbe kod Židova. Domaćin je "blagoslivljao Boga" za dar slobode, Saveza i zemlje obećane, tumačeći ukućanima Pashu kao spomen na oslobođenje iz egipatskog ropstva, sklapanje Saveza s Bogom pod Sinajem i ulazak u zemlju kojom teče med i mlijeko. Domaćin je također lomio kruh i dijelio sustolnicima pri blagovanju pashalnog janjeta. Te domaćinske geste ugradio je Isus u svoju oproštajnu večeru s učenicima, a korintski kršćani naučili su od Pavla slaviti euharistiju kao spomen Isusove oproštajne večere, muke, smrti i uskrsnuća. Posvećeno vino čini prilikom pričesti sudionike zajedničarima krvi Kristove a posvećeni kruh zajedničarima tijela Kristova. Euharistija nas povezuje s Kristovom smrću i uskrsnućem te nas hrani da ostanemo kršćanski putnici prema domovini nebeskoj među sugrađanima drukčijih vjera.

"Jedno smo tijelo mi mnogi". Time Pavao uči da nas euharistija dublje veže s Kristom Gospodinom ali i jedne s drugima. To je popudbina, hrana darovana vjerničkoj zajednici. Kad god se pričešćujemo, produbljujemo ovisnost o braći i sestrama u vjeri te prihvaćamo spremnost da budemo ljubazni i uslužni.

Evandjelje: Iv 6, 51-58

Tijelo je moje jelo istinsko, krv je moja piće istinsko.

Čitanje svetoga Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme: Reče Isus mnoštvu:

„Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek. Kruh koji ću ja dati tijelo je moje - za život svijeta.“

Židovi se nato među sobom prepirahu:

„Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?“

Reče im stoga Isus:

„Zaista, zaista, kažem vam: ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi! Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan. Tijelo je moje jelo istinsko, krv je moja piće istinsko. Tko jede moje tijelo i pije moju krv, u meni ostaje i ja u njemu. Kao što je mene poslao živi Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji mene blaguje živjet će po meni. Ovo je kruh koji je s neba sišao, ne kao onaj koji jedoše očevi i pomriješe. Tko jede ovaj kruh, živjet će uvijek.“

Riječ Gospodnja

Ovo je odlomak iz dugačkoga govora o kruhu života koji i je Isus održao u kafarnaumskoj sinagogi. Među slušateljima bili su dijelom oni koji su dan ranije u nenastanjenju kraju blagovali od kruha i riba što ih je Isus čudesno umnožio za sve koji cijeli dan slušali njegovo izlaganje riječi Božje. Jedan dio slušatelja bili su ljudi iz Kafarnauma. U tom govoru Isus se predstavio kao kruh života koji je sišao s neba. Za povijesne slušatelje to je značilo da je on Mudrost Božja koja pred ljude prostire obilan stol riječi Božje. Kako je znao da ga čeka nasilna smrt, on je u kafarnaumskoj sinagogi najavio da će biti odbačena mudrost Božja, ali će Bog njegovu smrt i uzvišenje učiniti izvorom života za vjernike. Zato izreka: "Kruh koji ću ja dati tijelo je moje za život svijeta" uključuje Isusov pristanak na nasilnu smrt i vjeru da će Bog po njegovoj smrti darivati svijetu i pravi život. Njegova prolivena krv postat će piće istinsko i njegovo iscrpljeno tijelo postat će jelo istinsko. Kako su u židovskoj antropologiji krv i tijelo često slika za cijelu ljudsku osobu, Isus time najavljuje da će on po smrti i uzvišenju postati duhovno jelo i piće, životna hrana.

Isusovi sljedbenici slavili su euharistiju od početka kao spomenčin Isusove smrti i uskrsnuća. Vjerovali su da je Isus prisutan u evanđelju koje biva naviješteno te u kruhu i vinu koji bivaju posvećeni. Tijelo Kristovo postaje jelo istinsko i krv njegova piće istinsko u euharistiji kao žrtvi i gozbi Crkve. Tko jede euharistijski kruh, živi punim životom već sada i živjet će uvijek. Euharistijska hrana čini nas Božjim putnicima kroz povijest čovječanstva.

Sjećanje

Propovijed pape Franje u Bazilici svetoga Ivana Lateranskoga uz svetkovinu Tijelova, 18. lipnja 2017.

Na ovoj svetkovini Tijelova, ponovno se pojavljuje ideja sjećanja. Mojsije narodu govori: "Sjećaj se svih puta kojim vas je Gospodin, Bog vaš vodio .... Da ne zaboraviš Gospodina, Boga svoga koji te hranio u pustinji s manom" (Pnz 8,2, 14, 16). Isus će nam reći: "Ovo činite meni na spomen" (1 Kor 11,24). Spominji se Isusa Krista, reći će Pavao svom učeniku. "Živi kruše, siđi s neba" (Iv 6, 51) je sakrament sjećanja, koji nas na pravi i opipljiv način podsjeća na priču o Božjoj ljubavi prema nama. „Spominji se Isusa Krista“.

Danas, svakom od nas, riječ Božja kaže: "Sjeti se!" Sjećanje na djela Gospodnja vodilo je i jačalo hod njegovog naroda kroz pustinju; Sjećajući se svega što je Gospodin učinio za nas, temelj je naše osobne povijesti spasenja. Sjećanje je bitno za vjeru, kao što je to voda za biljku. Biljka bez vode ne može ostati živa i donijeti plod. Niti vjera, osim ako iz dubine ne crpi iz sjećanja na sve što je Gospodin za nas učinio.

Sjećati se. Sjećanje je važno, jer nam dopušta da živimo u ljubavi, da budemo promišljeni; da nikada ne zaboravimo tko je

to koji nas ljubi i kojega smo pozvani ljubiti zauzvrat. Ipak, danas je ova jedinstvena sposobnost koju nam je Gospodin dao znatno oslabila. Usred toliko sulude aktivnosti, čini se da mnogi ljudi i događaji prolaze u vrtlogu. Brzo okrenemo stranicu u potrazi za novostima, a ne možemo zadržati sjećanja. Ostavljajući svoja sjećanja i živeći samo za ovaj trenutak, riskiramo da ostanemo na površini stvari, stalno u pokretu, bez silaženja dublje, bez šire vizije koja nas podsjeća na to tko smo i kamo idemo. Na taj način, naš se život razvija rascjepkan te iznutra otupljuje.

Ipak, današnja svetkovina nas podsjeća da nam u našem rascjepkanom životu Gospodin dolazi u susret s "krhkošću" ljubavi, koja je Euharistija. U Kruhu Života, Gospodin dolazi k nama, čineći se skromnim obrokom koji nam ljubazno iscjeljuje sjećanje, ranjeno mahnitim ritmom života. Euharistija je spomen Božje ljubavi. Tamo se "pamte (Kristove) patnje" i prisjećamo se Božje ljubavi prema nama što nam daje snagu i podršku na našem putovanju. Zato nam euharistijsko slavlje čini toliko dobra: nije apstraktno, hladno i površno sjećanje, nego živo sjećanje koje nas tješi Božjom ljubavlju. Anamnetičko i mimetičko sjećanje. Euharistija ima okus

Salvador Dalí, *Posljednja večera*, <https://www.progressiveinvolvement.com>

Isusovih riječi i djela, okus njegove muke i miomiris njegova Duha. Kada ga primimo, naša su srca svladana sigurnošću Isusove ljubavi.

Euharistija nam pruža zahvalno sjećanje, jer nas čini da se vidimo kao Očeva djeca, koju On voli i hrani. Ona nam pruža slobodno sjećanje, jer Isusova ljubav i oprost iscjeljuju rane prošlosti, tiša naše sjećanje na grješke koje smo doživjeli i počinili. Ona nam pruža i strpljivo sjećanje, jer u svim našim nevoljama znamo da u nama ostaje Isusov Duh. Euharistija nas potiče: čak i na najgrubljem putu, da nismo sami; Gospodin nas ne zaboravlja i kad god mu se obratimo, obnavlja nas svojom ljubavlju.

Euharistija nas podsjeća da nismo izolirani pojedinci, već jedno tijelo. Kao što su ljudi u pustinji skupljali manu koja je padala s neba i dijelili je u svojim obiteljima (usp. Izl 16), tako i nas Isus, Kruh koji siđe s Neba, poziva da ga primimo; da ga primimo i među sobom dijelimo. Euharistija nije sakrament "za mene"; ona je sakrament mnogih, koji čine jedno tijelo. Sveti i vjerni narod Božji. Sveti Pavao nas je podsjetio na to: *"Jer jedan je kruh, mi mnogi jedno smo tijelo, jer svi sudjelujemo na jednome kruhu"* (1 Kor 10,17).

Euharistija je sakrament jedinstva. Tko god je primi, ne može ne biti graditelj jedinstva, jer je izgradnja jedinstva postala dio njegove "duhovne DNK". Neka ovaj Kruh jedinstva ozdravi našu ambiciju da gospodarimo nad drugima, da pohlepno skladištimo stvari za sebe, da potičemo neslogu i kritiziranje. Neka probudi u nama radost življenja u ljubavi, bez suparništva, ljubomore ili zlobnih ogovaranja.

Sada, kad iskusimo ovu Euharistiju, klanjajmo se i zahvaljujmo Gospodinu za ovaj najveći od darova: živi spomen Njegove ljubavi, koji nas čini jednim tijelom i vodi k jedinstvu.

Tijelovo - dan najdragocjenije tajne naše vjere

Tijelovo je svetkovina presvetoga Tijela i Krvi Kristove u Presvetom Oltarskom sakramentu. To je dan Euharistije - dan najdragocjenije tajne naše svete vjere. Euharistija je "izvor i vrhunac svega kršćanskog života" (LG 11); "najveće i najsnažnije, što Crkva ima" (F. Seper); jedino pravo "bogatstvo Crkve" (F.X. Dumvell); "naše zajedničko dobro" (Augustin) i Isusov testamentarni dar - "Uspomeno smrti Spasa premilog!" - svijetu i povijesti: "Sve najveće darove svojega božanskog srca ostavio je Bog, da nam ih pruža za vrijeme svoje muke: onda, kad ga čovječanstvo izda, preda, osudi, izrug, izmuči i usmrti."

Na početku muke darovao nam je sakrament ljubavi, svetu Euharistiju. Na svršetku muke otvoreno je Srce njegovo, potekla krv i voda, i rodila se sveta majka Crkva. Na dan uskrsnuća darovao nam je ispovijed i sakrament oprostjenja grijeha. Među te darove uvrstio je Gospodin i četvrti: Mariju kao Majku" (R. Šilić).

U Presvetom Oltarskom sakramentu je uistinu stvarno prisutan Isus Krist s božanstvom i čovještvom. Presveti oltarski

sakrament je središte kršćanskog života, i izvor i jamstvo istoga života, i jedna od najvećih tajni i najveća svetinja naše svete vjere.

Istina, mi Isusa ne vidimo u posvećenoj Hostiji svojim smrtnim tjelesnim očima, a nisu ga kao Boga vidjeli ni njegovi apostoli svojim tjelesnim smrtnim očima, koji su stalno s Njime boravili. Oni su po Božjoj milosti očima vjere spoznali Boga u Isusu Kristu. Tako i mi po Božjoj milosti očima vjere vidimo utjelovljenoga Boga u Presvetom oltarskom sakramentu.

U svakom se stvorenom djelu očituje Božja ljubav, koja nas povezuje s Bogom. Ali ta neizmjerljiva ljubav Božja došla je do svoga vrhunca u ustanovljenju Presvetog oltarskog sakramenta.

Isus je iz svoje prevelike ljubavi ustanovio taj uzvišeni sakrament, jer je želio do svršetka ostati s nama. Ne možemo dovoljno shvatiti koliko nam je ljubav iskazao božanski Spasitelj kod ustanovljenja tog Presvetog sakramenta. A ta se ljubav najviše očituje u tome što nam je ostavio taj uzvišeni dar u najdirljivijem trenutku svoga rastanka od nas. To je bio trenutak njegove smrti, milosni trenutak kad nas je neizmjerljivo ljubio, jer je velikodušno predao za nas svoj život.

Ivo Dulčić, *Posljednja večera*, <https://www.vaticannews.va>

Zato je Presveti oltarski sakrament spomen čin smrti Isusa Krista našega Spasitelja, koji nas vječno sjeća njegove neizmjerne ljubavi. Presveti oltarski sakrament je neizmjerni dar, koji nadilazi svako ljudsko shvaćanje. Bog koji je neizmjereno dobar i svemoguć nije nas mogao obdariti većim darom od toga dara, jer tim darom dariva svega sebe našoj duši.

Nije mu bilo da nas usreći svojim darovima, koje primamo u ostalim sakramentima nego je htio da nam dade samoga sebe. Bez tog sakramenta ne može nijedan osvjedočeni vjernik duže vrijeme ostati u milosti posvećujućoj. Isus je to dobro znao, zato je i ostao s nama u Presvetom oltarskom sakramentu, da bude stalno među nama prisutan, i da nam se uvijek može dati kao hrana naše duše.

Isus je u tom Presvetom sakramentu osigurao nama hranu na našem životnom putovanju prema vječnoj domovini, a to je novozavjetna mana, kojom sam Bog hrani svoje izabrane. To je anđeoski kruh koji blaguje čovjek smrtnik, da bi postigao zalag vječnoga života.

Tajna tajni! Tajna nad tajnama i sažetak svih tajna naše svete vjere!

Po njoj se Sin Božji "danomice ponizuje, kao kad je sišao s kraljevskih prijestolja (Mudr 8,35) u krilo Djevice; danomice dolazi k nama u poniznu obličju; danomice

silazi iz krila Očeva (Iv 1,18) na oltar po svećenikovim rukama" (Franjo Asiški).

Evandjelje i navješćuje i izriče vjeru Crkve u tajnu Euharistije s najvećom jednostavnošću: *"I dok su blagovali, on uze kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade im i reče: Uzmite, ovo je tijelo moje. I uze čašu, zahvali i dade im. I svi su iz nje pili. A on im reče: Ovo je krv moja, krv Saveza, koja se za mnoge proljeva. Zaista, kažem vam, ne, ne ću više piti od ovoga roda trsova do onoga dana, kad ću ga - novoga - piti u kraljevstvu Božjem."*

Isusove pretvorbene riječi nad kruhom i vinom - nad dva temeljna oblika hrane u Sredozemlju! Crkva pamti i ljubomorno čuva već dva tisućljeća. One su joj dragocjenost prvoga reda! Danomice ih pobožno i s vjerom izgovara na usta svojih misnika - biskupa i svećenika - i tako ponazočuje u prostor i vrijeme najveću dragocjenost i zbilju naše svete vjere.

Prostrti pred tom zbiljom i tajnom vjere, ponovimo, što se na riječi pretvorbe zbiva na oltaru:

- Snagom pretvorbenih riječi kruh se pretvara u Tijelo Isusovo, a vino u Krv Isusovu. Ili - pod likom kruha prisutno je Tijelo, a pod likom vina prisutna je Krv Isusova.

- Snagom naravne povezanosti (cjelovitosti) pod svakom je prilikom prisutno i Tijelo i Krv. Tijelo i duša Marijina Sina, Isusa iz Nazareta!

- Snagom hipostatskog sjedinjenja (Utjelovljenja) pod svakom je prilikom prisutan Sin Božji i Sin Čovječji Isus Krist! I Bog i Čovjek!

- Snagom trojstvenog izlaženja pod svakom je prilikom prisutno Presveto Trojstvo! Otac i Sin i Duh Sveti! Gdje je Sin, tu je i Otac i Duh Sveti!

- Snagom zapovijedi Sin Božji je ovu dragocjenu zbilju i tajnu vjere stavio u ruke svojim apostolima; biskupima i svećenicima, da je čine, dok On ne dođe. Do Sudnjega dana! Nikada nitko nije učinio - niti naredio da se čini - išta veće i sudbonosnije za opstojnost svijeta i spasenje čovječanstva! Bilo je to u prvoj polovici prvoga stoljeća naše nove - Kristove ere! U podneblju Sredozemlja! Na tromeđi triju kontinenata - Azije, Europe i Afrike! (Z. Papac)

Već 3000 godina svake godine Židovi slave Pashu, spomen-svetkovinu oslobođenja iz egipatskog ropstva i sklapanja Saveza sa svojim Bogom. Na posljednji četvrtak Isusova života, židovsku Pashu smjenjuje i zamjenjuje naša Pasha - Uskrs.

Uoči smrti kako se ne bi zaboravila ta smrt, Gospodin naređuje da se novi Savez prijateljstva i ljubavi između Boga i čovjeka - svakog čovjeka - slavi svaki dan na svim oltarima svijeta.

Naša kršćanska Pasha, uspomena-svetkovina Isusove žrtve na križu, spomen-blagdan novog doba, novog Saveza između Boga i nas, svetkovina-slavlje spasa i oslobođenja od grijeha, zla, vječnog ropstva slavi se uvijek i svugdje gdje je oltar i sv. Misa: Kalvarija je ovjekovječena.

„Uzmite: ovo je tijelo moje. Ovo je krv moja, krv Saveza koja se proljeva za sve” (Mk 14,22 sl). Još jedan veliki, svečani trenutak u povijesti ljudskog roda: Bogočovjek polazi u smrt da žrtvom svog života, krvi svoga srca potvrdi novi Savez, novo doba; da utvrdi, zapečati prijateljstvo i ljubav između Boga i ljudskog roda - svih nas. „Pasha Starog saveza postala je Pasha Novoga saveza na zadnjoj večeri Gospodinovoj, žrtvom križa na Golgoti.” (Edith Stein).

Dopustimo da nas svaki put kad slavimo svetu Misu obuzme ljubav Kristova. Važno je i posvjestiti si sve zasluge Njegova života, muke, smrti i uskrsnuća. U Kristu je nebeski Otac zagrljio svijet i ljubi ga. Svakom svetom Misom, tim veličanstvenim svemoćnim darom, Bog ponovno s ljubavlju grli i voli sve nas koji ga slavimo i dijeli nam svoje velike milosti.

Neka svaka sveta Misa bude i naš ponajveći dar svomu Bogu. Trebali bismo stoga uvijek iznova biti djelotvorniji i svjesniji važnosti svete mise jer tako produbljujemo i otkrivamo sve blagodati i milosti koje nam se daruju. U to slavlje treba unositi svoj život i sve što imamo.

Nikad ne zaboravimo u onu kap vode koja se stavlja u kalež staviti na oltar i svu svoju grješnost da ju Isus očisti, kao i sve svoje žrtve i muke, želje i molitve koje Isus prima i posvećuje te nas tako čini novim ljudima, otkupljenima i spašenima.

Što je to Tijelovo?

Svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove, odnosno Tijelovo ili kako je u narodu poznato Brašančevo, jedna je od četiriju zapovjedanih svetkovina u Katoličkoj Crkvi.

S obzirom na stupanj slavlja, Tijelovo je na istoj razini kao: Božić, Svi sveti i Velika Gospa - što, uz svetkovanje Uskrsa, predstavlja najviši nivo u Katoličkoj Crkvi. Slavi se u četvrtak nakon nedjelje Presvetoga Trojstva. Razlog zašto je to baš četvrtak, a ne neki drugi dan, valja tražiti u činjenici da je na Veliki četvrtak Isus ustanovio euharistiju.

Slavljenjem Tijelova u središtu pozornosti vjerničkoga promišljanja je tajna svete euharistije, odnosno Tijela i Krvi Kristove. Ova se tajna uprisutnjuje na svakoj svetoj misi kada po izgovaranju riječi pretvorbe „...Ovo je Tijelo moje...“ i „...Ovo je moja krv...“ kruh i vino postaju pravo Tijelo i Krv Isusa Krista. To se događa na čudesan način pri čemu obje materije - i beskvasni kruh i prirodno (čisto) vino - zadržavaju svoje vanjske odlike, ali im se mijenja bit.

Povijest nastanka svetkovine

Premda povijest nastanka ove svetkovine može djelovati banalno, ipak njezin sadržaj ostaje netaknuto uzvišen. Naime, počeci slavlja Tijelova povezuju se s viđenjem koje je 1209. imala redovnica augustinijanka Julijana iz Lütticha kojoj se ukazao svijetli mjesečev kolut s tamnim mjestom. To je onda protumačeno kao nedostatak jednoga euharistijskoga

blagdana u tijeku liturgijske godine. Tako je na njezin pritisak biskup Robert iz Lütticha 1246. u svojoj biskupiji uveo takav blagdan. Povijest svjedoči da je papa Urban IV. (1261. – 1264.) posljednje godine svoga pontifikata to uzdigao na razinu cijele Crkve. Konačni poticaj svetkovanju Tijelova dali su pape Klement V. na koncilu u Vienni (1311. – 1312.) i Ivan XXII. (1316. – 1334.) u svojoj buli Transitusus.

Ne samo Tijelo nego i Krv Kristova

Hrvatski naziv Tijelovo, pa onda i Brašančevo, jest prijevod njemačkoga „Fronleichnam“. No pod ovom se stvarnošću ne misli samo na Tijelo nego i na Krv Kristovu. Stoga je novi misal donio cjelovitiji naziv: Svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove. Ovdje valja spomenuti kako je tajnu Krvi Kristove na osobit način u blagdanskome smislu istaknuo papa Pio IX. (1846. – 1878.) kada je 1849. nakon povratka iz zatočeništva uveo blagdan Predragocjene Krvi stavivši ga na nadnevak 1. srpnja.

U svakom slučaju, iako se sadržaj svetkovine Tijelova u određenom obliku spominje i uprisutnjuje na Veliki četvrtak, jasno je da je zbog korizmenoga ozračja, a poglavito događaja Velikoga petka, vrijedno zasebnoga slavlja. Tomu na izvanredan način doprinosi Tijelovska procesija koja se u pojedinim mjestima još uvijek organizira kroz cijelo naselje, odnosno grad, a u nekim je slučajevima svedena na obilazak oko ili unutar crkve.

Mali vjeronaučni leksikon

Monoteizam

Monoteizam, od grčkog *μόνος* - jedan i *θεός*: bog), religijsko i filozofsko naučavanje po kojem postoji samo jedan Bog; osobno, od svijeta različito, najviše biće.

Opreka monoteizmu su:

monizam, koji svu stvarnost svijeta svodi na jedincato (jednu supstanciju) koje može biti materijalno (materijalizam) ili duhovno (spiritualizam). Monizam dokida razliku između svijesti i svijeta, Boga i svijeta, duha i materije. Bog je neosobno biće.

Politeizam (mnogoboštvo) je vjerovanje u više, manje ili više osobnih koja su personifikacija mekih božanskih atributa, obogotvorenje nekih ljudskih djelatnost ili prirodnih sila. Postoji razlika i prema henoteizmu, koji naučava koncentraciju božanskih svojstava u jednom božanstvu unutar politeizma, a također i od panenteizma, po kojem je sve u Bogu, a ne Bog u svemu.

Dualizam, učenje prema kojemu čitavom stvarnošću upravljaju dva prapočela ili božanstava (muško-žensko, dobro-zlo).

Monoteizam ima sličnosti s monizmom u vjeri u Božju jedincatost, a s politeizmom zamišljanju Boga kao osobe. Sporno je ubrajanje mazdaizma (zoroastrizma) u monoteističke religije jer je on više oblik monizma.

Prema monoteizmu svijet ne može postojati bez Boga, ali Bog može postojati bez svijeta, a božanska je jednota kvalitativno nijekanje diobe i znači da se božanskomu bitku ne može ništa više pridodati. U trima velikim monoteističkim religijama (židovstvo, kršćanstvo, islam) monoteizam je vjerovanje u jednoga Boga, osobnoga i živoga, koji je sve stvorio, sve uzdržava i svime upravlja. No i u tome monoteizmu postoje razlike.

Prijašnje pretpostavke o pramonoteizmu kao izvornom religijskom stupnju koji je tek tijekom nekoga religijskoga propadanja i rasula završio u politeizmu gotovo su napuštene. Jednako je odbačeno i naučavanje po kojem bi monoteizam nastao apstrahiranjem svih ljudskih osobina kod vrhunaravnih bića. Danas se općenito drži da je monoteizam nastao i utemeljio se isključivo štovanjem jednoga osobnoga Boga.

<https://hr.wikipedia.org:>

Józef Innocenty Guz

6. lipnja

Blaženi Józef Innocenty Guz, poljski mučenik, svećenik, franjevac konventualac, rođen je 8. ožujka 1890. u Lavovu (danas Ukrajina) kao Józef Wojciech Guz.

Završio je osnovnu školu i gimnaziju u rodnom gradu. Pokušao je stupiti u isusovački red, ali je odbijen. Pridružio se 25. kolovoza 1908. franjevcima konventualcima i tada uzeo redovničko ime Innocenty. Prve redovničke zavjete položio je 26. kolovoza 1909. u Lavovu.

Studirao je filozofiju i teologiju u Krakówu, a za svećenika je zaređen 2. lipnja 1914.

Služio je kao svećenik po župama u okolici Lavova, a potom i u Grodnu (danas Bjelorusija). Suradivao sa svetim Maksymilianom Kolbeom i djelovao od 1933. do 1936. kao ispovjednik u franjevačkom samostanu Niepokalanów (Paprotnia, mazowiecko vojvodstvo). Služio je i kao vicerektor te kao učitelj pjevanja u sjemeništu. Zatim je od 1936. djelovao kao samostanski ekonom i ispovjednik u Grodnu.

Kad su sovjetske okupacijske trupe ušle u Poljsku, otac Innocenty je 21. ožujka

1940. stavljen u kućni pritvor u župnom dvoru u Adamowiczama kod Grodna, ali je uspio pobjeći. Zatim su ga uhvatili njemački okupatori i držali ga neko vrijeme u zatvorima Suwałki (podlasko vojvodstvo) i Działdowo (varminjsko-mazursko vojvodstvo). Naposljetku su ga 8. svibnja strpali u koncentracijski logor Sachsenhausen, tridesetak kilometara sjeverno od Berlina.

Tamo je osuđen na prisilni rad, a nacistički zločinci sustavno su ga mučili i tukli. Pretrpio je mnoge ozljede i lomove. Kada zbog otekline na nozi nije više mogao raditi, nacisti su ga umorili ulijevajući u njega vodu gumenom cijevi. Neposredno prije smrti rekao je svećeniku do sebe: „Ja odlazim Bezgrešnoj, ti ostani ovdje i čini ono što moraš.” Dogodilo se to 6. lipnja 1940. u Sachsenhausenu (Oranienburg).

Blaženim ga je proglasio njegov veliki zemljak papa Ivan Pavao II., 13. lipnja 1999. u Varšavi, sa skupinom od 108 poljskih mučenika.

Svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu

Pokaznica s relikvijom Krvi Kristove

<https://hr.wikipedia.org>

Svetište Predragocjene Krvi Kristove u Ludbregu u Varaždinskog biskupiji jedino je euharistijsko svetište u Hrvatskoj, a ujedno je jedno od najvećih i najstarijih euharistijskih svetišta u Europi. Vjernici ovamo dolaze u velikom broju već šest stoljeća.

U ludbreško proštenište hodočasti se tijekom čitave godine, a velika proštenja u čast Svete Krvi Isusove održavaju se četiri dana uoči prve nedjelje mjeseca rujna, kada se okupi i do 80.000 hodočasnika.

Povijest

Iako nema nikakvih pisanih dokumenata, predaja govori da se samo godinu dana nakon posvete župne crkve u kapelici dvorca Batthyany 1411. zbio nesvakidašnji događaj. Za vrijeme bogoslužja, svećeniku koji je sumnjajući u istinitost riječi Pretvorbe "Ovo je tijelo moje" i "Ovo je moja krv...." u kaležu je nakon lomljenja hostije na tri dijela potekla prava krv. Zaprepašten i silno preplašen, svećenik je brzo završio svetu misu.

Tekućinu iz kaleža pospremio je u staklenu posudicu, skrio, i o događaju šutio do kraja života. Tek na samrtni javno je

priznao što se dogodilo i ampulu s tekućinom predao na čuvanje svojoj subraći svećenicima u župnoj crkvi sv. Trojstva.

Glas o tome događaju brzo se pronio cijelim krajem. Narod je u sve većem broju počeo dolaziti u Ludbreg. Svi su željeli vidjeti taj opipljivi i svima vidljivi znak Božje prisutnosti u maloj staklenoj posudici. Predaja govori da su se od toga vremena u Ludbregu počela događati čudesna ozdravljenja na zagovor Presvetoj Krvi.

Zavjet Hrvatskog sabora

Uz svima intrigantna i običnom čovjeku ponekad teško razumljiv misterij ozdravljenja bolesnih koji su u nevolji tražili Božju pomoć, Ludbreško proštenije jedinstveno je i u javnosti poznato po zavjetu Hrvatskog Sabora da će u Ludbregu izgraditi kapelu u čast Presvetoj Krvi Isusovoj. Zavjet je učinjen 15.12.1739. godine u vrijeme dok je u Moslavini oko Volodera punih 7 mjeseci harala strašna epidemija kuge.

Iz nepoznatih razloga taj zavjet nije ispunjen i vrlo brzo pao je u zaborav. Iz nepoznatih razloga taj zavjet nije ispunjen i vrlo brzo pao je u zaborav. Na neispunjeni zavjet Hrvatskog sabora javnost je prvi puta 200 godina kasnije podsjetio prečasní Juraj Lahner. Kako se to dogodilo u vrijeme pripreme za proslavu hrvatske svete godine povodom 1300 godina kršćanstva u Hrvata, prihvaćena je inicijativa da se zavjet, gradnja kapelice Presvete Krvi Isusove u Ludbregu što prije izvrši.

U proljeće 1940. hrvatski metropolit nadbiskup zagrebački dr Alojzije Stepinac objavio je poziv hrvatskom narodu da se

tijekom Svete Godine izvrši zavjet Hrvatskog sabora. Potom je poslao okružnicu koja se čitala u svim crkvama i objavila cijelom hrvatskom narodu. Iako je uskoro ratni vjor 2 svjetskog rata zahvatio i Hrvatsku, nadbiskup Alojzije Stepinac je i u tim teškim trenucima podsjetio na taj davni zavjet, te se osobno u ime nadbiskupije 29. listopada na blagdan Krista Kralja 1944. godine i sam zavjetovao da se ispuni dani zavjet.

Dana 4. rujna 1994. kardinal Franjo Kuharić je pred gotovo 100.000 okupljenih vjernika blagoslovio novu kapelu. Točno 50 godina poslije zavjeta zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca. U jesen počinje gradnja 12 preostalih postaja križnoga puta. Njih u proljeće 1995. u tehnici mozaika oslikava akademski slikar Goran Petrač. On je do Svete Nedjelje 1996. završio oslikavanje mozaika na zabatu Zavjetne kapele čime je napokon i u građevinskom smislu ispunjen zavjet Sabora iz 1739. Godine.

Oproсна molitva da postigneš milost i milosrđe Božje u svim potrebama, poradi presvete Krvi Isusove.

Isus Krist, kralj slave, došao je u miru. Bog je čovjekom postao. Riječ je tijelom postala. Krist se rodio od Marije djevice. Krist je u miru prošao kroz njih (svoje neprijatelje). Krist je bio raspet. Krist je umro. Krist je bio pokopan. Krist je uskrsnuo. Krist je na nebo uzašao. Krist pobjeđuje. Krist vlada. Krist kraljuje.

Kriste, očuvaj nas od svakog zla! Krist je s nama.

NAŠI POKOJNI

IVAN RAKAS,

PU sisačko - moslavačka, Šišinac, 28. svibnja 1992.

MIROSLAV STANIŠIĆ,

MUP, Gospić, 29. svibnja 1991.

DAMIR MARKOVINOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Okučani, 29. svibnja 1995

MIROSLAV ROMIĆ,

PU virovitičko - podravska, 31. svibnja 1994.

POČIVALI U MIRU!